

ДОРНОД АЙМГИЙН ХЭРЛЭН СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН 12 ДУГААР СУРГУУЛИЙН
10 ДУГААР АНГИЙН СУРАГЧДААС АВАХ ХИМИЙН АНГИ ДЭВШИХ ШАЛГАЛТЫН МАТЕРИАЛ

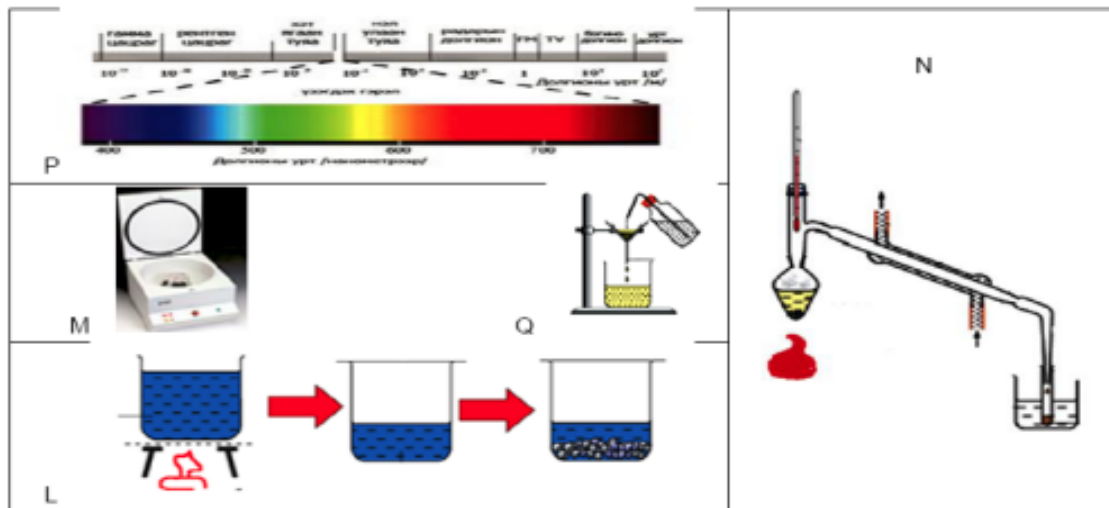
2024.06.05
Анги бүлэг.....

А хувилбар

Хугацаа 60 минут
Нэр: .....

Нэгдүгээр хэсэг

- 3 моль бодисын молекулын тоо хэд байх вэ? /1 оноо/
 A. $6,02 \cdot 10^{23}$ B. $12,04 \cdot 10^{23}$ C. $18,06 \cdot 10^{23}$
 D. $24,08 \cdot 10^{23}$ E. $30,10 \cdot 10^{23}$
- Хоёр валенттай металлын оксид (MeO) –ийн эквивалент масс 28 бол металлын харьцангуй атом массыг олно уу. /2 оноо/
 A. 24   B. 20   C. 10   D. 28   E. 40
- Хүнсний содыг хүхрийн хүчлийн уусмалаар үйлчлэхэд хэвийн нөхцөлд 22,4 литр нүүрсхүчлийн хий $2\text{NaHCO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{CO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$ гэсэн урвалаар ялгарчээ. Урвалын дүнд үүссэн натрийн сульфатын массыг бодож олно уу. /2 оноо/
 A. 84 г   B. 71 г   C. 63 г   D. 42 г   E. 21 г
- Лабораторт калийн перманганатын задралаар гарган авдаг, өнгөгүй, усанд муу уусдаг хийг сонгоно уу. /1 оноо/
 A. H_2 B. Cl_2 C. O_2 D. CO_2 E. CH_4
- 1 кг элс ба 3 кг шохойг хольж холимог бэлтгэв. Гарган авсан холимогт агуулагдах элсний массын хувь ямар байх вэ? 1 оноо/
 A. 80%   B. 60%   C. 40%   D. 25%   E. 20%
- Давсны хүчил болон түүний давсуудыг таних чанарын урвалжийг сонгоно уу. /1 оноо/
 A. Хөх лакмус   B. Барийн гидроксид   C. Зэсийн сульфат
 D. Метилоранж   E. Мөнгөний нитрат
- Холимгийг ялгаж аргуудыг зургаар үзүүлэв. Тэдгээр аргын нэрсийг үсгэн тэмдэглэгээтэй нь харгалзуулна уу. /2 оноо/
 1. Дахин талсжуулах арга   2. Шүүх арга   3. Нэрэх арга
 4. Спектроскопийн арга   5. Центрифугдах арга

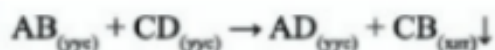
- A. 1Q 2L 3M 4N 5P   B. 1L 2Q 3N 4P 5M   C. 1L 2Q 3N 4M 5P
 D. 1P 2Q 3L 4M 5N   E. 1N 2L 3M 4P 5Q

- $2\text{AgNO}_3(\text{yyc}) + \text{Na}_2\text{CrO}_4(\text{yyc}) \rightarrow \text{Ag}_2\text{CrO}_4(\text{xar}) \downarrow + 2\text{NaNO}_3(\text{yyc})$ урвалаар давс гарган авсан бол давсыг ямар аргаар цэвэрлэх вэ? /2 оноо/
 A. Шүүх   B. Талсжуулах арга   C. Ууршуулах арга   D. Нэрэх арга
- Дараах нэгдлүүдийн аль нь усанд муу уусах вэ? /1 оноо/
 A. $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ B. K_2SO_4 C. Na_2SO_4 D. BaSO_4 E. MgSO_4
- Сульфат ион (SO_4^{2-}) –ыг таних чанарын урвалд дараах ионуудаас алийг нь ашигладаг вэ? /2 оноо/

A	B	C	D	E
Li^+	Na^+	Ba^{2+}	Ca^{2+}	Sr^{2+}

11. Дараах арга ямар арга вэ. /2 оноо/

- A. Хүчил суурийн титрлэх арга
- B. Талстжуулах арга
- C. Тунадасжих урвал
- D. Шүүр арга

12. Химийн урвалд катализатор нэмэхэд өөрчлөгдөхгүй хэмжигдэхүүн аль нь вэ? /1 оноо/

- A. Урвалын хурд
- B. Бүтээгдэхүүний найрлага
- C. Эх бодисын концентраци
- D. Идэвхжлийн энерги

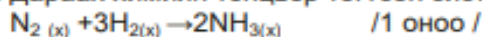
13. Нэгэн урвал 20 минут хугацаанд явж 30 см³ эзлэхүүнтэй устөрөгч ялгаруулжээ. Урвал ямар хурдтай явсан бэ? /2 оноо/

- A. 2.5
- B. 3.5
- C. 1.5
- D. 1.0

14. Нэгэн урвал 30 секунд хугацаанд явж 60 см³ эзлэхүүнтэй устөрөгч ялгаруулжээ. Урвал ямар хурдтай явсан бэ? /2 оноо/

- A. 0.5
- B. 3.0
- C. 1.5
- D. 2.0

15. Дараах химийн тэнцвэр тогтсон системд Pt катализатор нэмжээ. Тэнцвэр хаашаа шилжих вэ?

- A. Эх бодис үүсэх чиглэлд
- B. Шулуун урвалын чиглэлд
- C. Бүтээгдэхүүн үүсэх чиглэлд
- D. Тэнцвэр шилжихгүй

16. $C_{(x)} + CO_{2(x)} = 2CO_{2(x)} \quad \Delta H^0 = 120 \text{ кЖ} \cdot \text{моль}^{-1}$ урвалд химийн тэнцвэрт оршиж байв. Ямар нөхцөлд урвал эх бодис үүсэх чиглэл рүү шилжих вэ? /1 оноо/

- A. Системд гаднаас дулаан өгөх
- B. Системийн эглэхүүнийг багасгах
- C. Системд катализатор нэмэх
- D. Системд 1 моль CO нэмэх

17. Эдгээрээс цахилгаан дамжуулахгүй бодисыг сонгоно уу? /1 оноо/

- A. H₂SO₄
- B. NaCl
- C. CO₂
- D. Na₂SO₄

18. Зэсийн (II) –ийн хлоридын уусмалын, хайлмалын электролизийн бүтээгдэхүүнийг тодорхойлно уу? /1 оноо/

- A. Хайлмалын электролиз: Cu, Cl₂ Уусмалын электролиз H₂, O₂
- B. Хайлмалын электролиз: Cu²⁺, Cl⁻ Уусмалын электролиз H⁺, OH⁻
- C. Хайлмалын электролиз: Cu²⁺, Cl⁻ Уусмалын электролиз Cu, OH⁻, O₂
- D. Хайлмалын электролиз: Cu, Cl₂ Уусмалын электролиз Cu, Cl₂

19. Зарим металлын оксидуудыг халаах замаар металлыг гарган авдаг. Ямар металлыг оксидыг нь халаах замаар гарган авдаг вэ? /1 оноо/

- A. Кальцийн оксид
- B. Зэсийн оксид
- C. Цайрын оксид
- D. Мөнгөний оксид

20. Зэсийн сульфидын тундас ямар өнгөтэй вэ? 1 оноо/

- A. Цагаан
- B. Хар
- C. Шар
- D. Цэнхэр

21. Натрийн карбонат дахь натрийн массын хувь хэд вэ? /1 оноо/

- A. 59.43%
- B. 45.28%
- C. 11.32%
- D. 40.57%

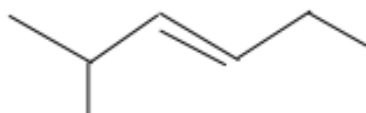
22. Орторомбон хүхэрийн шинж чанарыг аль нь зөв тодорхойлсон байна вэ? /2 оноо/

- A. Хар өнгөтэй, хатуу талст, усанд уусдаг, хайлах цэг 110⁰C, нягт 2.07гр*см⁻³
- B. Шар өнгөтэй, хатуу талст, усанд уусдаггүй, хайлах цэг 110⁰C, нягт 2.07гр*см⁻³
- C. Хар өнгөтэй, хатуу талст, усанд уусдаггүй, хайлах цэг 110⁰C, нягт 2.07гр*см⁻³
- D. Шар өнгөтэй, хатуу талст, усанд уусдаг, хайлах цэг 110⁰C, нягт 2.07гр*см⁻³

23. Этаны шатах урвалаар үүсэх бүтээгдэхүүн аль нь зөв вэ? /1 оноо/

- A. Нүүрстөрөгч ба ус
- B. Нүүрстөрөгч ба устөрөгч
- C. Нүүрс хүчлийн хий ба ус
- D. Нүүрсхүчлийн хий ба устөрөгч

24. Дараах нэгдлийг аль нь зөв нэрлэсэн бэ? /1 оноо/

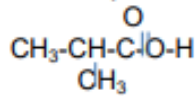

- A. 2 метил гекс-3-ен
- B. 2 метил гекс -3-ин
- C. 4 метил гекс -2-ен
- D. 4 метил гекс -2-ин

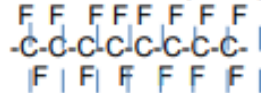
25. Нүүрсний найрлагыг аль нь зөв тодорхойлсон байна вэ? /2 оноо/

- A. Нүүрстөрөгч, устөрөгч, хүчилтөрөгч, азот, хүхэр
- B. Нүүрстөрөгч, устөрөгч, хүчилтөрөгч, азот, фосфор
- C. Нүүрстөрөгч, устөрөгч, хүчилтөрөгч, азот
- D. Нүүрстөрөгч, устөрөгч, хүчилтөрөгч, фосфор

26. Алканы ерөнхий томъёог сонгоно уу? /1 оноо/
 A. C_nH_{2n} B. $C_nH_{2n+1}OH$ C. $C_nH_{2n+1}COOH$ D. C_nH_{2n+2}
27. Пентен хэдэн изомертэй вэ? /2 оноо/
 A. 3 B. 2 C. 4 D. 5 E. 6
28. Дараах процессуудаас аль нь ферментаци биш вэ? /1 оноо/
 A. Дарс исгэх B. Монгол архи нэрэх C. Тараг бүрэх D. Хоормог хийх
29. Өгөгдсөн карбон хүчлийг нэрлэнэ үү? /1 оноо/

- A. 1-метилпропаны хүчил
 B. 2-метилпропаны хүчил
 C. Бутаны хүчил
 D. Пропаны хүчил
30. Өгөгдсөн полимер ямар мономероос үүссэн вэ? /2 оноо/

- A. $F_2HC-CHF_2$ B. $F_2C=CF_2$ C. $CH_2=CH_2$ D. CF E. CF_3

Хоёрдугаар хэсэг

- 2.1 Өгсөн бодисын хэдэн моль болохыг тооцоолно уу? /3 оноо /
 A. $15.02 \cdot 10^{23}$ ш атом агуулсан кальци

- .....[1]
 B. Стандарт даралт температурт 12.4дм^3 эзэлхүүнтэй төмөр
 .....[1]
 C. 101.325кПа даралт, 273K температурт 1.12л хлор хий
 .....[1]

- 2.2 Магнийг илүүдэл хэмжээний давсны хүчилтэй урвалд оруулахад ялгарсан устөрөгчийг хэмжсэн туршилтын үр дүнг гарган авчээ. /3 оноо/

Хугацаа, мин	0	1	2	3	4	5	6	7
Устөрөгчийн эзлэхүүн, см^3	0	14	25	33	38	40	40	40

- A. Хүчлийг илүүдлээр авсан шалтгааныг тайлбарлаарай.
 .....[1]
 B. Энэ урвал ямар хугацаанд явагдсан бэ?
 .....[1]
 C. 0-1, 0-3, 3-5 минутын хугацааны мужид урвалын дундаж хурдыг тус тус олно уу.
 .....[1]

- 2.3 Калийн хлоридын хайлмалын электролизоор металл калийг гарган авдаг. Дараах даалгаврыг гүйцэтгээрэй. /3 оноо/

- A. Катод дээр исэлдэх, анод дээр ангижрах урвалын тэгшитгэлийг бичнэ үү. [1]

- B. Хайлмалын электролизийн урвалын тэгшитгэлийг бичнэ үү.
 [1]

- C. 20 моль металл калийг гарган авахад хэдэн кг калийн хлорид хэрэгтэй вэ? [1]

- 2.4 Никотин нь тамхины найрлагад ордог мансууруулах үйлчилгээтэй органик бодис юм. Никотины молекул $7,402 \text{ г C}$, $0,871 \text{ г H}$, $1,727 \text{ г N}$ гэсэн найрлагатай, молекул масс нь $162,3 \text{ гр}$ бол молекул томъёог олоорой. /3 оноо/

- 2.5 Алкан болон алкений томъёо, нэр, шинж чанар өгчээ. /3 оноо/
 A. Мэдээллийг алкан, алкенд харгалзах байдлаар ялгана уу. /1 оноо/
 B. Бромны усны өнгийг аль нэгдэлүүд өөрчлөхгүй вэ? /2 оноо/